

високу ймовірність банкрутства, з усіма сторонами партнерства.

Практика свідчить, що кредитори наполягають на процедурі «step-in» для уникнення повторного проведення конкурсу серед приватних партнерів, що дозволяє швидко замінити приватного партнера, нездатного забезпечити надходження необхідних грошових потоків. Натомість, відбір приватного партнера на конкурсній основі є одним із базових принципів концепції ППП, а його проведення забезпечує реалізацію таких принципів здійснення (функціонування) ППП, як: рівність ставлення, конкуренція серед потенційних приватних партнерів, прозорість. Зазначені принципи є зовнішнім проявом природи ППП, а тому нехтування ними може привести до руйнування партнерства. Отже, при застосуванні процедури «step-in» в рамках проектного фінансування угод про ППП повторний конкурс має проводитись, але в залежності від ситуації, що склалась, це може бути скорочена процедура (на основі умов наявного договору або без проведення «діалогу конкурентів», якщо він застосовувався у попередньому конкурсі), або традиційна процедура (попередній відбір і проведення тендеру), виконання якої може призвести до зміни умов відповідного договору. Розробка механізму проведення відповідного конкурсу є напрямом подальших наукових досліджень.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ КОНЦЕСІЙНОГО КОНКУРСУ

Т. А. КОЛЯДА, канд. юрид. наук, доц. кафедри правового забезпечення господарської діяльності Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Концесійний конкурс є процедурою, встановленою Законом України «Про концесії» та іншими нормативно-правовими актами, згідно з якою певний претендент визнається переможцем у концесійному конкурсі.

Нормативно-правову основу проведення концесійного конкурсу складають Закон України «Про концесії», Закон України «Про концесії на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг», Закон України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» та низка підзаконних нормативно-правових актів (постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення концесійного конкурсу на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг», наказ Міністерства інфраструктури «Про затвердження Положення про конкурсну комісію з проведення концесійного конкурсу», наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України «Про затвердження Порядку погодження Мінрегіоном умов конкурсу щодо передачі в оренду чи концесію об'єктів, що використовуються для здійснення діяльності у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення», «Методичні рекомендації з питань організації конкурсу щодо передачі в оренду чи концесію об'єктів водо -, теплопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності,

та укладання відповідних договорів» тощо).

Визначальним етапом проведення концесійного конкурсу є затвердження вичерпного переліку об'єктів права державної чи комунальної власності. Пропозиції щодо переліку вносяться відповідними центральними органами виконавчої влади або уповноваженим органом місцевого самоврядування з обов'язковим дотриманням вимог ст. 3 Закону України «Про концесії».

Концесія на державному рівні має надаватись з урахуванням загальнодержавних інтересів і максимального забезпечення інтересів споживачів товарів (послуг, робіт). На місцевому рівні концесія надається з урахуванням інтересів регіону, територіальної громади в забезпеченні споживачів товарами (роботами, послугами), які проживають на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Організація і проведення концесійного конкурсу здійснюється концесієдавцем. Ст.ст. 7-8 Закону України «Про концесії» передбачена процедура проведення конкурсу, що складається з таких етапів: затвердження умов концесійного конкурсу; утворення конкурсної комісії, затвердження її складу та порядку роботи; підготовка конкурсної документації; оголошення концесійного конкурсу; визначення розміру реєстраційного внеску; письмове підтвердження надходження заявок на участь; забезпечення претендентів необхідною інформацією (документами) для підготовки пропозицій щодо участі у конкурсі; прийняття рішення та повідомлення претендентів про допущення (недопущення) їх до участі з обґрунтуванням причини відмови; реєстрація учасників конкурсу; розгляд заявок претендентів конкурсною комісією; визначення кращих умов здійснення концесії та підготовка висновків; визначення переможця та оголошення результатів.

Загалом можна стверджувати, що в Україні створена достатня нормативна база, що регулює проведення концесійного конкурсу. Разом з тим існують деякі неточності та прогалини у регулюванні концесійного конкурсу. Так, відповідно до п. 7 ст. 6 Закону України «Про концесії» передбачена можливість безальтернативного визначення переможця конкурсу. Уповноважений орган може укласти концесійний договір з претендентом, який був єдиним учасником оголошеного концесійного конкурсу, шляхом погодження з ним істотних умов договору. На нашу думку зазначена норма містить потужний корупціогенний потенціал та нівелює ідею щодо конкурсного визнання концесіонера.

Згідно з ч. 2 п. 6 ст. 8 Закону України «Про концесії» передбачено, що з переможцем конкурсу не пізніше трьох місяців з дня опублікування результатів конкурсу укладається договір концесії в порядку і на умовах, визначених законодавством. За письмовим зверненням переможця конкурсу цей строк може бути продовжено. На нашу думку, цю норму доцільно викласти в такій редакції: «За письмовим зверненням переможця конкурсу цей строк може бути продовжено, але не більше ніж на 6 місяців. У випадках коли після спливу 6 місяців переможець конкурсу не уклав договір концесії – результати конкурсу можуть бути анульовані концесієдавцем, та може бути оголошено про новий

концесійний конкурс».

Для участі в конкурсі на отримання об'єкту в оренду або на умовах концесії, претендент не зобов'язаний мати ліцензію на здійснення централізованого водопостачання, водовідведення і теплопостачання. Однак ст. 9 Закону України «Про ліцензування окремих видів господарської діяльності» зобов'язує майбутніх орендарів мати таку ліцензію. Тобто необхідність отримання ліцензії виникає лише після укладення відповідного договору. На нашу думку, має бути навпаки.

Невирішеним залишається питання тарифів на комунальні послуги для споживачів. У Законі України «Про житлово-комунальні послуги» зазначено, що затвердження цін на послуги житлово-комунального господарства відноситься до компетенції органів місцевого самоврядування. Водночас Закон України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» передбачає можливість регулювання тарифів концесіонером, оскільки умови встановлення і зміни цін на надані послуги є істотною умовою договору між концесіонером і органом місцевого самоврядування.

З метою спрощення та прискорення процедури укладення концесійного договору також вважаємо необхідним створити спеціальний орган державної виконавчої влади з питань концесії та розробити нормативно-правовий акт в якому закріпити його правовий статус та передбачити повноваження.

Підсумовуючи, зазначимо, що правове регулювання проведення концесійного конкурсу є визначальним чинником налагодження державно-приватного партнерства. Хоча законодавець прагнув вичерпно закріпити процедуру проведення концесійного конкурсу, однак донині залишаються суттєві прогалини. Перспектива новелізації законодавства полягає в усуненні корупційних норм та суттєвого коригування окремих аспектів концесійної взаємодії між приватним партнером і органом публічної адміністрації.

КОНЦЕСІЯ ЯК ФОРМА ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ГАЛУЗІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА : ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ

Т. А. КОЛЯДА, канд. юрид. наук, доц. кафедри правового забезпечення господарської діяльності Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

І. В. КОЛЯДА, студент 5 курсу факультету Підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, м. Харків

В сучасних економічних умовах територіальні громади внаслідок відсутності достатніх бюджетних коштів зазвичай неспроможні підтримувати належний рівень функціонування об'єктів, що знаходяться в муніципальній